

Dokumentnamn
YTTRANDE

Datum
2025-04-28

Vårt diarienummer
1.1.3-2025-00109
GD-2025-080
Ert diarienummer
UD2025/1301

Mottagare
Regeringskansliet
Utrikesdepartementet
ud.remissvar@regeringskansliet.se

En nationell kontrollförteckning över produkter med dubbla användningsområden

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansierare och forskningspolitisk rådgivare och som ansvarig för kommunikationssystemet Swedish University Computer Network.

Sammanfattning

Vetenskapsrådet har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för Vetenskapsrådets ställningstaganden

Vetenskapsrådet konstaterar att det inom myndigheten inte förekommer sådana system, utrustning, komponenter, material, programvara eller teknik som omfattas av exportkontroll enligt PDA-listan.

Däremot kan den forskningsverksamhet som genomförs inom ramen för de forskningsbidrag som Vetenskapsrådet beslutar om omfattas av exportkontroll. Huvudansvaret för att reglerna kring exportkontrollen följs ligger hos den bidragstagare som förfogar över den kontrollerade utrustningen, materialet eller tekniken.

Enligt förordning (2009:975) med instruktion för Vetenskapsrådet ska myndigheten ”i sin verksamhet beakta Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen” (1 a §). Vetenskapsrådet har med anledning av detta förändrat de generella villkoren för forskningsbidrag som medger att Vetenskapsrådet kan besluta att medel helt eller delvis inte längre ska betalas ut om fortsatt finansiering inte är förenlig med Sveriges utrikes-, säkerhets- eller försvarspolitiska intressen. Detta kan alltså även omfatta tillfällen då bidragsmottagarnas verksamhet inte sker i enlighet med exportkontrollens krav.

I den forsknings- och innovationspolitiska propositionen från 2024 understryker regeringen vikten av att internationalisering av forskning sker ansvarsfullt. Regeringen gav också ett uppdrag om ansvarsfull internationalisering till Vetenskapsrådet och andra myndigheter som slutrapporterades i december 2024. Här är exportkontrollen en av aspekterna vid såväl val av samarbete som i dess genomförande i ansvarsfull internationell samverkan.

Regeringsuppdraget om ansvarsfull internationalisering uppmärksammar också att det utöver regelverket kring exportkontroll också identifieras så kallade kritiska teknologier av väsentlig betydelse för ekonomisk säkerhet (sidan 41f i delrapporten). Detta har bland annat gjorts inom EU, men även andra exempel finns, till exempel från Kanada och Australien.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Katarina Bjelke efter föredragning av kansliansvarig Stefan Törnqvist. Vid den slutliga handläggningen har även rådsdirektören Maria Thuveson och chefsjuristen Victoria Söderqvist deltagit.

Katarina Bjelke
Generaldirektör

Stefan Törnqvist
Kansliansvarig

Kopia:

samantha.edin@gov.se

Utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

carl.hogstedt@regeringskansliet.se